

GOSPODAR-SKI LIST

Uredništvo in uprava Maribor, Slomškov trg št. 20

IZHAJA VSAKEGA PRVEGA V MESECU
Cena inseratom po dogovoru
CENA: 100 Din letno, inozemstvo 200 Din
V POUK IN ZABAVO

Zlata valuta.

Dandanes se mnogo govori o zlati valuti. Prav je, da tudi na tem mestu izpregovorimo o njej.

Zlato se smatra za dragoceno kovino. Ima poseben blesk, posebno težo in je redko. Vsled teh svojih lastnosti je dragoceno. Dragocenost zlata, ki jo priznava ves svet, tvori ustaljenost — zlate valute.

Zlata valuta je bila pred vojno običajna valuta vseh držav. To se je označevalo na bankovcih, kjer je bilo napisano, da državna banka izplača prinašalcu bankovca vrednost, kakor je na bankovcu napisana, v zlatu. Med vojno je bilo treba dosti denarja. Najpreje so pobirali zlato — »zlato za železo« je bilo geslo patriotizma — vendar to tudi ni zadostovalo. In tedaj so gospodarsko šibke države razrešile svoje emisijske banke obveze izplačevati za bankovce — zlato. Zlate valute je bilo konec. Denar ni imel stalne vrednosti, papirnat denar je postajal nesiguren. In v spominu so nam še časi, ko so si mnogi s tisočaki zažigali cigarete.

Prva skrb vsake države, ki si hoče po vojni urediti svoje gospodarstvo, je skrb za zdravo valuto. Njen denar mora imeti stalno vrednost. Zanimivo je, da so se tega dela lotili predvsem premaganci: Nemci in Avstrijci. Danes imajo Nemci svojo — zlato marko. Ta denar je denar nemške zlate valute. Izmed malih držav si sedaj Čehoslovaška ureja zlato valuto.

Jugoslavija nima še zlate valute. Da je dinar stalen, pazi nanj narodna banka in z intervencijami na borzah vpliva na to, da naš dinar ne izpremeni svoje vrednosti napram švicarskemu franku in dolarju. Že lani pa so napovedovali, da bo tudi naša država vpeljala zlato valuto. Državi bi bilo to mogoče le z velikim posojilom od zunaj. Tudi sedanja vlada razmišlja o tem, ker gotovo je, da bi zlata valuta, če bi tudi plačevali visoke anuitete za tozadevno posojilo, ne povzročala toliko stroškov kot je povzročajo intervencije, ako upoštevamo gotovost zlate valute.

Kmetije, pozor!

Poljedelski minister je izdal zakon za pospeševanje kmetijstva, ki ga je »Uradni list« dravske banovine objavil v svoji številki dne 19. oktobra. Zakon obsega važne določbe, kako bi se dalo povzdigniti poljedelstvo v državi ter kako bi se mogle pospeševati koristi kmetijskega stanu. Kot izvrševalci tega zakona so v členih 51—61 predvideni občinski, sreski in oblastni (banovinski) kmetijski odbori.

Kar se tiče občinskega kmetijskega odbora, določa zakon, da se mora najdalje v dveh mesecih od dne, ko ta zakon stopi v veljavo, izvoliti izmed vsakega občinskega ali mestnega zastopa, odnosno izmed korporacije, ki ga nadomešča (na primer sosvet), odbor iz treh do petih oseb in dva namestnika, ki morajo biti v čim bližnjem razmerju s kmetijstvom in kolikor je le mogoče strokovno izšolani. V ta občinski kmetijski odbor spada še po en zastopnik vsake kmetijske zadružne uprave, obstoječe v okolišu (območju) občine, ali kakšnega poljedelskega društva kot posvetovalni član. Okrajni (srezki) kmetijski referent ima pravico prisostvovati vsaki seji občinskega kmetijskega odbora; če pa zahteva odbor po srezkem načelniku (okrajnem glavarju), mora prihajati na seje, da poda odboru strokovna pojasnila.

O pravicah in dolžnostih občinskega kmetijskega odbora vsebuje zakon naslednje določbe: V členu 52 se odreja tole: »Občinski kmetijski odbor si izvoli predsednika in njegovega namestnika. Predsednik sklicuje odbor: 1. po potrebi, 2. najmanj pa dvakrat na leto in 3. na zahtevo dveh članov odbora.

Sklepi se stvarjajo z večino glasov ter se vpisujejo v zapisnik, ki ga vodi zapisnikar. Zapisnikarja imenuje predsedujoči član. Zapisnikar ni da bi moral biti član odbora.«

»Občinski kmetijski odbor sestavi vsako leto proračunski predlog občinskega kmetijskega sklada za občinski zastop. — Razpravlja o vseh vprašanjih kmetijskega značaja, ki se mu zde prikladna za razpravo ali glede katerih se zahteva od višjega oblastva mnenje ali sklep odbora. Po svojih sklepih sme podajati predloge občinskemu zastopu ali okrajnim kmetijskim odborom. Taki predlogi se morajo postavljati na dnevni red prve prihodnje seje občinskega zastopa (odnosno okrajnega kmetijskega odbora). Občinski kmetijski odbor se sme obračati s predlogi tudi na višja oblastva, če se nanašajo na širši okoliš kot je občinski. Posebna dolžnost občinskega kmetijskega odbora je, dajati občinskemu načelniku (županstvu) strokovne podlage za kmetijsko statistiko.«

Ker je po omenjenem zakonu predpisano, da bodo občine morale v svojih proračunih določiti za povzdigo kmetijstva najmanj 10 odstotkov celotnega proračuna, zato je zelo važno, koga naše občine v ta odbor izvolijo. Radi velike važnosti kmetijskih občinskih odborov priporočamo občinskim odbornikom in županom, da izvolijo v te odbore res moške, ki so vredni splošnega zupanja, ki delijo nazore in načela velike večine našega kmetijskega ljudstva ter bodo z vnemo ter pošteno in odločno skrbeli, da se izvrši namen zakona in ne troši brezplodno denar.

Oživotvorjenje banske uprave.

Zadnjega oktobra je prevzel svoje posle ban primorske oblasti s sedežem v Splitu. On je prvi ban, ki je nastopil svoje službeno mesto. Kmalu mu bodo sledili drugi, med njimi tudi ban dravske oblasti inženier Dušan Serbec. S tem bosta prenehali poslovati veliki županstvi v Mariboru in Ljubljani. Prenehali bosta obe dve samoupravi. Kaj pa bo z okrajnimi samoupravnimi in cestnimi odbori, v tem trenutku v javnosti še ni pojasnjeno.

Banovine same prevzemajo del državnega premoženja, ki se bo še le določil (gotovo gre tu predvsem za gradbe), nadalje pa vse oblastno in okrajno premoženje. V našem okolišu na pri-

mer pripadeta sedaj Rogaška Slatina in Dobrna banovini.

Važno je nadalje vprašanje banovinskih dohodkov. Ti bodo obstojali iz lastnih davščin in iz državnih preodkazil za gotove posle, na primer za zdravstvo, šolstvo, pospeševanje kmetijstva, nadalje iz dosedanjih oblastnih dohodkov in menda tudi iz dosedanjih okrajnih dohodkov, če se ti dohodki in izdatki ne uredi drugače.

Beograjski listi razpravljajo tudi vprašanje občinskih financ. To bo zelo težko, ako se ne bo z oddajo gotovih poslov, na primer policije, oddalo občinam tudi gotovih davčnih virov ta-

ko, di bi se preprečilo novo davčno obremenitev prebivalstva.

Kar se uprave banovine tiče, bo ista, po poročilih iz Beograda, imela pet oddelkov: splošnega (političnega), gospodarskega, prosvetnega, socialno-zdravstvenega in gradbenega.

Kot prosvetni organ so predvideni posebni banski sveti, ki bodo šteli 15 do 20 članov ter bodo imenovani s kraljevim ukazom.

Kar se tiče okrožnega inspektorata v Mariboru, smo že zadnjič pozdravili njegovo ustanovitev. Pozdravljamo ga tem bolj, čim bolj bo njegov delokrog obsežen. Po uredbi, s katero se okrožni inspektorati ustanavljajo, je dana možnost, da se okrožnim inspektoratom izročijo razni posli državne uprave. Mi želimo v interesu državne uprave.

POLITIČNI PREGLED.

V NAŠI DRŽAVI.

Po dosedanjih poročilih iz Beograda bodo prevzeli bani enotno po celi državi svoje posle 11. novembra. Do 15. novembra se bo izvršila končna ukinitve tako velikožupanske kakor tudi oblastne uprave. S 16. nov. se začne tudi poslovanje banske uprave in sicer tako, da se bodo odslej naprej vodili le banski spisi in le bansko knjigovodstvo. Kar se tiče nove razporeditve uradništva samoupravne stroke v občo upravo banovin, je poverjeno banom, da stavijo svoje predloge. Vsa stvar bo torej v tem pogledu odvisna od predlogov posameznih banov.

Kmetijski tečaji po celi državi. V ministrstvu za kmetijstvo se pripravlja vse potrebno za organizacijo kmetijskih tečajev. V proračunu oddelka za agrarno politiko in v proračunu za živinorejo in kmetijstvo so določene v ta namen že lepe vsote. Tečaji se naj vrše na vasi. V tečaje naj gredo v prvi vrsti kmetovalci, ki že praktično gospodarijo na srednjem ali malem posestvu. Tečaji naj se vrše dvakrat do trikrat na teden. Predavatelji naj predavajo najmanj dvakrat na teden in to v času, ko so osnovne šole proste in na razpolago. Predavajo naj ogrozniki, živinozdravniki, pravniki, zdravniki in drugi kmetijski strokovnjaki. — Predavanja morajo biti poljudna in naj se vrše po možnosti v dvogovoru. Predava naj se o najbolj važnih vprašanjih in navadno o vprašanju, ki je važno za dotični kraj ali ga pa sprožijo udeleženci sami. Ker je potrebno, da se zimski čas izkoristi temeljito, je potrebno, da se izvede organizacija teh tečajev čimprej in se interesentje čimprej prijavijo. Da se ne bo zavlekla organizacija tečajev, bodo odredili izobraževalna središča strokovnjaki na velikih županstvih.

Oblastne blagajne bodo pregledali. Te dni se bodo pregledovale oblastne samoupravne blagajne, ki so zapečate in za katere so že odrejeni odposlanci ministrstva za notranje zadeve. Odposlanci imajo nalog, da ugotovijo imovinsko stanje posameznih oblasti.

ve same, kakor tudi v interesu ljudstva, da se mariborskemu okrožnemu inspektoratu dodeli čim večji delokrog. Ideja dekoncentracije (prenosa iz središča države na pokrajine) državne upravne oblasti, ki je dovedla do ustanovitve banovin, priporoča tudi dekoncentracije v banovini sami. Ta dekoncentracija se lahko izvrši na predlog bana s sklepom ministra notranjih zadev. Želeti in pričakovati je, da bodo vsi oddelki banovinske uprave tudi v Mariboru zastopani za teritorij (ozemlje) mariborskega okrožnega inspektorata, ki se krije z ozemljem nekdanje oblasti. To bo v prid ljudstva, pa tudi v prid same banovine, ker se bodo vsi upravni posli rešili bolj naglo in z večjim poznanjem razmer. To je tudi popolnoma skladno z idejo upravne preosnove celokupne naše države.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Na čehoslovaškem se piše in govori vse o parlamentarnih volitvah, ki so se vršile v nedeljo dne 27. oktobra. Izid volitev je sledeč: agrarci so dobili 46 mandatov (dosedaj 45); socialni demokrati 39 (dosedaj 29); narodni socialisti 32 (dosedaj 28); ljudska stranka 24 (dosedaj 31); slovaška Hlinkova stranka 19 (dosedaj 23); narodni demokrati 15 (dosedaj 13); obrtniška stranka 12 (dosedaj 13); skupina Stržbrny 3 (dosedaj nobenega); komunisti so izgubili 11 mandatov ter bodo imeli 30 poslancev. — Nemško volilno združenje (združeni agrarci in nemški demokrati skupine dr. Kafka in dr. Rosine) 17; nemški krščanski socialci združeni z obrtniško stranko 14 poslancev. Nemškim socialnim demokratom pripade 20 (17) mandatov. Nemški nacionalisti dobijo 17 (dosedaj 10) mandatov. Nemški narodni socialisti 8 (7) mandatov. Madžarom odpade na listo združenih madžarskih strank 10 (dosedaj tudi 10) mandatov. Novi poljsko živodski listi so bili prideleni 4 mandati. Ker ima čehoslovaška zbornica tudi poleg parlamenta senat s 150 mandati, so ti razdeljeni tako-le: Komunisti 15, združene madžarske stranke 6, nemška volilna skupina 9, nemški socialni demokrati 11, nemški nacionalci 0, češki narodni socialisti 16, češki socialni demokrati 20, liga proti vezanim listam 1, češki narodni demokrati 8, češka ljudska stranka 13, češka agrarna stranka 24, češki obrtniki 6, nemški krščanski socialci 8, slovaška ljudska stranka 9 in nemški narodni socialci 4. Dosedanja Udržalova vlada je podala ostavko in sedaj se delajo za bodočo vlado vse mogoče zveze med najmočnejšimi strankami.

Ogromne borzne izgube v Ameriki. Dne 29. oktobra je bilo v Newyorku 10 milijonov dolarjev borznih izgub, na vseh ameriških borzah pa 14 milijard.

DNEVNE VESTI.

Likvidacija mariborskega velikega županstva. Z dnem 10. novembra tega leta prestane poslovanje tukajšnjega velikega županstva ter preidejo z 11. novembrom tega leta posli velikega županstva v pristojnost Dravske, odnosno glede okrajev Čakovec in Prelog Savske banovine s sedežem v Zagrebu. Od 11. tega meseca dalje je torej vse vloge, ki spadajo v banovo kompetenco, naslavljeni na Banovo upravo v Ljubljani oziroma Zagrebu. Od tega dne pa do končne likvidacije velikega županstva, ki mora biti zaključena do 4. decembra tega leta, nosi županija naslov: »Županija v likvidaciji«.

Duhovniške vesti. Jožef Pretnar, kaplan v Dobovi, je nastavljen za provizorja v Razboru v laškem okraju. Franc Strmšek, doslej kaplan v Šmarju pri Jelšah, pride za kaplana v Dobovo; Janez Rančigaj, kaplan pri Sv. Lovrencu na Pohorju, pa je imenovan za kaplana v Šmarju pri Jelšah.

Smrt zaslužnega g. župnika. V Šoštanju je umrl v soboto 2. novembra tamonjšnji upokjeni župnik Jožef Attender. Blagopokojni se je rodil 4. avgusta 1864 v Šmartnem pri Slovenjgradcu in bil posvečen v mašnika leta 1887. Služboval je v Celju kot kaplan in precej časa je župnikoval na Polzeli, kjer se je posebno briga za božjo pot na gori Oljki. Iz Polzele je prišel za župnika v Šoštanj. Bil je blaga duhovniška duša, ki je storila zelo veliko dobrega ter bila spoštovana ter priljubljena od duhovnih sobratov in vernikov. Rajni je zadnja leta radi bolezní veliko trpel. Bodi mu ohranjen pri vseh, ki so ga poznali, časten in trajno hvaležen spomin!

Zadušila se je. Na Pobrežju pri Mariboru v Nasipni ulici 26 je prebivala 80 letna Marija Brezner. V pondeljek dne 4. novembra se je hotela preseliti k svojemu sinu na Tirolsko, a se je v noči poprej zadušila radi dima, ker je zakurila v peči s slamo.

S prerezanim vratom so našli na Vseh svetnikov krog pol šestih zvečer v stanovanju v Studencih pri Mariboru 50 letnega Ivana Karnerja. Še ni dokazano, ali gre za zločin ali samomor.

Žrtev fantovske podivjanosti. V nedeljo dne 3. novembra je bil smrtno zadet v prsa 18 letni fant Tomažič v Zgornji Bistrici pri Slov. Bistrici. Tomažiča je ustrelil drug fant, ko so šli fantje iz ene vasi nad fante iz druge.

Avtobus Celje — Polzela — Braslovče — Mozirje je pričel obratovati na dan Vseh svetnikov zvečer. Vozi ob četrt na 18. uro izpred kolodvora Celje ter pride v Mozirje okoli tričetrt na 19. uro. Od sobote naprej vozi redno zjutraj ob 7. uri iz Mozirja, pride v Celje okoli pol 9. ure, se vrne iz Celja ob pol 11. uri, dospe v Mozirje okoli 12. ure ter se vrne pet minut pred 13. uro iz Mozirja nazaj v Celje ter seveda ob četrt na 18. uro nazaj v Mozirje, kjer bo prenočeval. S tem bo ustrezno osobljeno Mozirju in okolici, ki je večinoma morala zaostati, ker so do Mozirja bili običajno poštni avtobusi že prenapolnjeni.

Naborniki se opozarjajo na čl. 54 novega zakona o ustroju vojske in mornarice, po katerem imajo le še samo tri mesece po izvršenem naboru čas vložiti prošnjo ali pritožbo proti izreku naborne komisije, kakor na pri-

KARL MAY — KRIŽEM PO JUTROVEM
III. zvezek

III. zvezek

je izšel.

Naročite pri Cirilovi tiskarni v Mariboru

mer za vojaško oprostitev, za skrajšanje vojaške službe, za spremembo določenega roka ali vojaške dodelitve, za odložitev vojaške službe radi študij itd. Po preteku treh mesecev od dneva nabora se morebitne prošnje in pritožbe ne jemljejo več v obzir ter obvelja izrek rekrutne komisije. Ker je novi vojni zakon izšel še le meseca septembra 1929, je za letos izjemoma dovoljeno vlagati vse slične prošnje in pritožbe še do konca tega leta. Naborniki in njihovi svojci se torej v lastnem interesu opozarjajo, da pazijo na določeni termin, in da nemudoma vložijo pri svojih pristojnih vojaških poveljstvih pravilno kolkovane in z dokazi opremljene prošnje, ki jih morda nameravajo v tem pogledu napraviti.

Velika železniška nesreča na postaji Rajhenburg. V nedeljo zjutraj krog pol treh se je zgodila na postaji Rajhenburg težka železniška nesreča, ki je zahtevala tri mrtve in dva ranjena. Iz Zidanega mosta je došel v Rajhenburg ob 2.15 v noči v nedeljo tovorni vlak s par minutami zamude in zavil na postaji na stranski tir, da bi se izognil iz Zagreba prihajajočemu ekspresnemu vlaku. Tovorni vlak je bil prepočasen, vsled tega je zadel ekspresni s 40 km hitrostjo v tovornega med 5 in 6tim zadnjim vagonom ravno na mostu, ki pelje preko potoka Brestovica. Težka lokomotiva ekspresnega vlaka, njen tender in službeni voz so se preobrnila radi sunka in padli preko ograje. Stroj je obležal v Savi, tender v potoku, službeni voz ob ograji. Kurjač Jerom, vlakovodja Mirko Vodlak in mariborski strojevodja Arzenšek, ki se je slučajno vozil na stroju ekspresnega vlaka, so bili takoj mrtvi. Strojvodja ekspresnega vlaka Merle in sprevoznik tovornega vlaka Tavčar sta bila ranjena. Potnikom se ni zgodilo nič. Materijalna škoda je velika.

Najnovejše iz zračnih poletov. Pri sprejemu v Newyorku je napovedal ruski letalec stalno zračno zvezo med Moskvo in Združenimi državami. Omenjeni letalec je pravkar srečno končal polet v prestankih med Moskvo in Newyorkom. — Doslej največjo zračno ladjo vrste »Zeppelin« bodo začeli še letos graditi v Ameriki. Mednarodna družba za gradbo »Zeppelinov« bo spravila v promet štiri zrakoplove. — Nemška zrakoplovna družba takozvana »Lufthansa« bo vpeljala na poziv poštne ministristva poštne aeroplanne na dolge razdalje. Nemško letalo, ki je frčalo že dvakrat iz Nemčije v Španijo, bo začelo oskrbovati zračno poštno zvezo na Balkanu. Omenjeno letalo za Nemčijo in Španijo se je dvignilo te dni v zrak in hotelo doseči Carigrad. Radi pomanjkanja bencina se je moralo spustiti na zemljo 80 km pred ciljem. Vozilo je 173 km na uro.

Prevzem pošte v zraku. Pred kratkem je bila preizkušena čisto nova iznajdba, ki bo omogočila oddajo in prevzemanje pošte, ne da bi se moralo letalo spustiti na tla. Posebna naprava, ki je zgrajena zelo zamotano, bo kar sama ob priliki preleta aeroplanskega letališča spustila na zemljo za dotično mesto namenjeni poštni zavoj in prevzela drugega za kam dalje namenjenega. Istotako bo mogoče s tem aparatom med poletom oddati in prevzeti pošto iz enega aeroplana na drugega.

Prvi poizkusi s popisano iznajdbo so se obnesli zelo dobro in je upati na tozadevno upeljavo na celem svetu.

Redek slučaj ženske podivjanosti. V mestu Kimpolung v Rumuniji je pričela te dni sodna obravnava proti 45 letni kmetici Aneksiji Varlan iz kraja Fundul Moldovei. Obdolžena je, da je umorila celo družino: očeta, mater, sestre in svoje lastne štiri otroke, hlapca in deklo. Grozne zločine je znala prikrivati skozi leta. V rojstni vasi je bila na zelo dobrem glasu. Slučajno so prišla na dan njena krvava dejanja. Obtožena je deloma priznala krvavi posel. Očeta, mater ter sestro je umorila iz lakomnosti, da je za njimi podedovala. Zakaj se je znebila za vedno služinčadi ter otrok, to bo razvozljala obravnava, h kateri je povabljenih 50 prič.

GOSPODARSTVO.

Ljutomerska sadjarska in vrtnarska podružnica vabi vse svoje člane in prijatelje sadjarstva na predavanje, ki se vrši v nedeljo dne 10. tega meseca po osmi sv. maši v šestem deškem razredu osnovne šole. Govoril bo sadjarski nadzornik g. Pečovnik o zatiranju škodljivcev in bolezni sadnega drevja. Letos nam je drevje trud bogato poplačalo, zato negujemo drevje še v obilnejši meri. Vljudo vabi odbor.

Okrožni kmetijski urad v Celju se je preselil v svoje nove uradne prostore v palači Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica št. 2. Uradne ure so vsako sredo od 8.—12. in od 15.—18. ure, pa tudi ostale dni so gg. nadzorniki ob istih urah na razpolago strankam, ako niso zaposleni izven urada. Kmetovalci se vabijo, da se v polni meri poslužujejo Kmetijskega urada za brezplačne nasvete v vseh zadevah kmetijskega gospodarstva. Pismene vloge je kolkovati s 5 Din.

*

Dajmo drevesu živeža!

Letošnja, posebno v nekaterih krajih še precej dobra letina, je pokazala sadjarjem pot do blagostanja. Če ravno se sadje ne proda po istih cenah, ki jih resnično ima, dobi dober sadjar še precejšnji izkupiček za sadje.

Da more drevo ustvariti in dozoreti plodove, rabi neke snovi, ki si jih mora samo preskrbeti. Take snovi, ki jih rabi drevo za svojo rast in za rast sadja, imenujemo hranilne snovi. Na drevesu razločujemo dva glavna dela: Nadzemski del ali krona in podzemski del ali korenine. Od spomladi do jeseni vidimo na drevesu temnozeleno liste, s katerimi si pridobiva iz zraka organske hranilne snovi (škrob, sladkor itd.). To vse se v prečudni tvornici lista zgradi iz plina, ki nastane pri dihanju, gorenju, gnitju itd., je to ogljikov dvokis (CO₂). Iz tega vidimo, da, ako damo drevesu vse pogoje za razvoj listja, si more ustvariti organsko hrano za svoj razvoj in razvoj sadja.

Imamo torej tudi drugi del drevesa, to so korenine. Korenine so razvrščene pod zemljo v isti obsežnosti kot krona. Ti podzemski deli imajo naloge, dobiti iz zemlje rudninske snovi,

Ženske kot stražniki. Ženska policija je uvedena dobrih 15 let na Angleškem in od tamkaj se je razširila po drugih evropskih državah. Najstarejšo žensko policijo je iskati v Siamu v Indiji. Siamske stražnice so starejše ženske in navadno precej neprikupljive zunanosti. Oblečene so sicer v uniformo, a orožja ne nosijo. Njihova glavna služba obstoja v tem, da čuvajo vhod v kraljevo palačo v mestu Bangkok. Sledijo vsakemu tujcu, ki prestopi prag palače ter mu ostanejo vedno ob strani, dokler se ne odstrani. Predvsem jim je paziti na to, da se nikdo ne drzne stopiti v dotiko z ženskim spolom kraljevega harema. Možje, kateri morajo v palačo radi poklica kakor: zdravniki ter delavci, se gibljejo prosto, vsi drugi moški obiskovalci so pa pod nadzorstvom ženske policije.

ki so ravno tako potrebne kot organske za uspevanje drevesa.

Za praktičnega sadjarja je važno, kje se nahajajo koreninice, ki sprejemajo hranilo. Jasno je, da bo pod kapom krone največ onih marljivo delujočih korenin. Tu je pravo mesto, da pomagamo drevesu s hlevskim gnojem.

Najprimernejši čas za gnojenje s hlevskim gnojem je jesen, ker gnoj čez zimo toliko preperi, da ima drevo takoj na pomlad živež. Pod kapom krone raztrosimo gnoj, ki naj bo po možnosti nekoliko preperel, nakar se podkoplje ali podlopati. Pregloboko gnoja, posebno v težkih zemljah, ne smemo spravljati, ker bi se vsled dostopa zraka ne mogel razkrajati in bi se spremenil v humozne kisline, ki koreninam škodujejo. Širokost gnojilnega pasa pod kapom krone se ravna seveda po količini gnoja, ki jo premore posestnik. Naj bi pa znašal ta pas vsaj en meter širine. Ravno na isti način se gnoji tudi s kompostom.

Izboren način gnojenja bi bil, ako bi se sadonosnik, kjer je to izvedljivo razdelil na štiri, oziroma šest predelov. Vsako leto bi se en tak del pognojil, nato pa preoral. Razume se, da morajo stati drevesa enakomerno. Tako ravnanje s sadonosnikom dela naravnost čudeže pri oslabiljenih drevesih. V Gornji Radgoni so imeli sadonosnik, ki je že popolnoma propadel. Začeli so ga oživljati po zgoraj navedenem načinu. Čez dve leti sem se osebno prepričal o uspehu takega ravnanja. Drevje, ki ni imelo prej nobenega pravega poganjaka, je napravilo že v drugem letu pol metra dolge mladice.

Po obilni sadni letini je drevo oslabiljeno in nas kliče, da mu priskočimo na pomoč. Dragi sadjar, ali moreš zatisniti svoje uho, ko te prosi oslabiljeno sadno drevje pomoči? Daj mu vsaj nekaj živeža in ob letu ti vse povrne z obrestmi vred. Poznal sem starega sadjarja, ki je vsako jesen zrahljal pod ljubljanim drevesom zemljo, mu dal gnoja, čeravno so ga tlačila že stara leta. Pojdi in stori tudi ti tako, ki si še mlad ljubitelj sadjarstva!

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica št. 25.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva II, nasproti pošte.

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, da je posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih **obrestuje na jugodnejše.**

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti **jamči mariborska oblast** z vsem svojim premoženjem in z vs. svojo davčno močjo.

Zato je zavod najvarnejši v celi oblasti.

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

662

Poznavatelji blaga kupujejo obleke, te-
lesno in posteljno perilo
samo pri
FRANC KOLARIČ, APAČE

Za zimo je došlo:

Srajce, porhanti **10-16** Din
od
Porhanti za oble- **10-20** "
ke od
Blago za ženske **40-120** "
obleke od
Blago za ženske **60-160** "
manjstne od
modne stvari
Blago za suknjice in **50-200** "
obleke od
Zgotovljen zimski **250-600** "
moški suknjič od
Zgotovljene moške **290-500** "
obleke od

1150

Pisarna dr. Antona Ogrizeka

se je preselila s pondeljkom dne 4. novembra
1929 iz dosedanjih prostorov na Kralja Petra
cesti št. 28 v dosedanje prostore Ljudske
posojilnice

v Celju na Cankarjevi cesti 4

poleg davčne uprave.

1367

poleg davčne uprave.

Naročite „Gospodar-ski list“!

**PRVI IN EDINI SLOVENSKE ZAVAROVALNI ZAVOD
VZAJEMNA ZAVAROVALNICA**

DUNAJSKA CESTA
ŠT. 17.

V LJUBLJANI

DUNAJSKA CESTA
ŠT. 17

SPREJEMA: V POŽARNEM ODDELKU: ZAVAROVANJA
VSEH POSLOPIJ IN PREMAKLJIVIH PREDMETOV, KI SE PO-
ŠKODUJEJO PO OGNJU, STRELI IN PO EKSPLOZIVI SVETIL-
NEGA PLINA, CERKVENE ZVONOVE PROTI RAZPOKI, STEKLO
IN ZRCALA PROTI UBITJU PO ZNATNO NIZKIH CENAH. —
V ŽIVLJENSKEM ODDELKU: ZAVAROVANJE NA DOŽI-
VETJE IN SMRT V VSEH SESTAVAH, ZAVAROVANJA NA
OTROŠKO DOTO, RENTNA IN LJUDSKA ZAVAROVANJA POD
NAJUGODNEJŠIMI POGOJI.

PODRUŽNICE: SARAJEVO, VOJVODE STEPE OBALA 42; ZAGREB, MI-
HANOVICEVA ULICA 2; CELJE, CANKARJEVA ULICA 4; SPLIT, ULICA
XI. PUKA 22; BEOGRAD, DEČANSKA ULICA 27

CENIKI IN POJASNILA Z OBRATNO POŠTO BREZPLAČNO.
ZANESLJIVI POSREDOVALCI SE VEDNO SPREJEMAJO.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne pla-
čajo od obresti

nobenega rentnega davka
ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

1